

**Бібліотечна
орбіта
інформаційного
суспільства**

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

БІБЛІОТЕЧНА ОРБІТА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ДО 60-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ**

Ужгород
Видавництво В.Падяка
2005

УДК 023(477)
ББК 78.34(4УКР)
Б59

Довідник містить інформацію та аналітичні матеріали про діяльність бібліотек Закарпаття та України протягом 2000–2005 років. Особливу увагу звернуто на висвітлення ролі бібліотек як загальнодоступних інформаційних та просвітницьких закладів культури, їх внеску в розвиток суспільства доби інформатизації. Вміщено довідковий матеріал про основні напрямки діяльності, інформаційний потенціал та послуги провідних бібліотек системи Міністерства культури і туризму України.

Видання збагачене численними фотографіями, дайджестом про діяльність Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки.

Збірник адресований потенційним користувачам бібліотеки, бібліотечним працівникам, студентам та викладачам факультетів бібліотекознавства та інформаційних ресурсів, культурологам та краєзнавцям, всім, хто цікавиться сучасним станом та проблемами бібліотечної справи.

Укладач

Надія Панчук

Відповідальна за випуск

Людмила Григаш

© ЗОУНБ, 2005;
© Вид-во В.Падяка, 2005.

ISBN 966-7878-88-9

З М І С Т

Бібліотеки: нова роль у новій добі (<i>Балога В.</i>)	3
Передслово	4
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА	7
Літопис ЗОУНБ: 2000–2005 роки	20
Структурний портрет бібліотеки	32
Дайджест	55
Сторінка вдячності	123
Акції, зустрічі, гості... ..	129
Так і живем (оптимістичний фоторепортаж)	143
БІБЛІОТЕКИ ЗАКАРПАТТЯ СИСТЕМИ МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ ЯК ЗАГАЛЬНОДОСТУПНА ІНСТИТУЦІЯ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	149
Закарпатська обласна бібліотека для дітей та юнацтва	155
Мукачівська міська центральна бібліотека	163
Виноградівська центральна районна бібліотечна система	169
Будні і свята бібліотеки-філіалу с. Раково Перечинської ЦРБС	172
Бібліотечна мапа Закарпаття	175
Наукова бібліотека Ужгородського національного університету	207
Бібліотека Закарпатського державного університету	213
Бібліотечний відділ обласного медичного інформаційно-аналітичного центру	219
Впровадження сучасних інформаційних технологій у роботу шкільної бібліотеки	224
Бібліотеки навчальних закладів	228
Ужгородське училище культури та Ужгородський філіал КНУКіМ – учбові заклади, що готують бібліотечних спеціалістів для області	231
ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ	
Національна парламентська бібліотека України	239
Національна бібліотека України для дітей	244
Державна історична бібліотека України	249
Державна бібліотека України для юнацтва	252
Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького	257
Кримська республіканська універсальна наукова бібліотека ім. І.Я. Франка	260

Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім.К.А.Тімірязєва	264
Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека ім.Олени Пчілки	269
Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека	273
Донецька обласна універсальна наукова бібліотека	278
Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека	282
Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім.О.М. Горького	285
Івано-Франківська державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка	290
Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Дмитра Чижевського	294
Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.Горького	299
Львівська обласна універсальна наукова бібліотека	303
Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гмирьова	307
Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського	311
Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.П. Котляревського	314
Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека	319
Сумська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К. Крупської	324
Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека	330
Харківська обласна універсальна наукова бібліотека	334
Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара	337
Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Островського	341
Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Т. Шевченка	345
Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. Михайла Івасюка	350
Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка	354
Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва	358
Центральна міська бібліотека ім. Л.М.Толстого м. Севастополь	363
Портрет бібліотеки інформаційної доби створюємо гуртом	367

**Медвідь Марія Миколаївна —
директор бібліотеки Закарпатського держав-
ного університету.**

**Освіта — Український поліграфічний
інститут ім. І. Федорова (Львів) за спеціаль-
стю “книгознавство”.**

**Працювала в обласному відділі книжко-
торгівлі. З 1995 року — директор бібліоте-
ки УжДШЕП (нині УЗД).**

СТАНОВЛЕННЯ БІБЛІОТЕКИ ЗАКАРПАТСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Бібліотека Закарпатського державного університету – одна з перших державна освітянська бібліотека, створена в Закарпатті за період незалежності України. Вона є вагомим інформаційним ресурсом закарпатської науки, освіти, культури, головною метою якої є забезпечення вільного доступу науково-педагогічних кадрів, студентів, молодих науковців, адміністративних працівників, всіх бажаючих мешканців міста та області до всіх наявних джерел інформації, наданням їм можливості бути інформованими, грамотними, освіченими, культурно збагаченими на рівні вимог сьогодення.

Бібліотека ЗакДУ – це бібліотека нового покоління, бібліотека нових бібліотечно-інформаційних технологій, яка поряд з основним своїм завданням – задоволення потреб на книгу для оволодіння майбутніми професіями, ставить покращення умов роботи з книгою, прискорення її пошуку, максимальне наближення книги до користувача, автоматизацію бібліотечно-бібліографічних процесів, вивчення і впровадження сучасних технологій інформаційно-аналітичного забезпечення науки та навчання.

Свій відлік заснування бібліотека розпочала 1 липня 1995 р., про який можна сказати “з чистого аркуша”. Невеличке приміщення без книг, без стелажів, з єдиним бібліотекарем. До початку найпершого навчального року залишалось рівно 60 днів. Та допоки перші майбутні студенти складали вступні іспити, на замовлення вузу виготовлялись бібліотечні стелажі, за допомогою міського відділу освіти надійшла перша невеличка партія підручників. Урочисте відкриття природничо-гуманітарного коледжу відбулось 1 вересня 1995 року. Поважним гостям, майбутнім студентам та їх батькам з гордістю показували нові аудиторії із зручними меблями, естетично оздоблені коридори та фойє, комп’ютерний зал з найсучаснішими комп’ютерами, та найбільшою гордістю вже тоді була нова, сучасна бібліотека. На новеньких бібліотечних стелажах стояло багато найрізноманітніших книг, що ще пахли поліграфічною фарбою. Це були: найсучасніші галузеві багатотомні енциклопедії, різномовні словники та розмовники, книги з математики, фізики, інформатики, історії, філософії, мовознавства, психології, економіки, права та багато інших. Затамувавши подих, ходили між стелажми майбутні читачі. І було чому дивуватися. Крім літератури спеціального характеру в бібліотеці почав формуватися чудовий відділ художньої літератури як класиків, так і сучасників. У цьому відділі знаходились найкращі твори як української, так і зарубіжної літератури: поезія Л.Українки, О.Пушкіна, Ліни Костенко, А.Ахматової, проза М.Старицького, О.Гончара, Ф.Достоевського, А.Камю, Ф.Кафки та багато інших.

З перших днів бібліотечна робота була поставлена на наукову основу: створюються систематичний та алфавітний каталоги, картотека періодичних видань. На допомогу користувачам щомісячно видаються бібліографічні покажчики та проспекти. Бібліотека невпинно поповнюється новими книгами, хоч і ціни на них теж невпинно зростають. Про велику підтримку і розуміння ролі бібліотеки з боку керівництва вузу свідчить її постійне наповнення книгами. Найпершою книгою, зареєстрованою в інвентарній книзі бібліотеки стала – “Історія української культури” за редакцією Івана Крип’якевича. Лише за 1996 рік вузівська книгозбірня поповнилась на 10 тисяч примірників книг, 100 найменувань періодичної преси. Книжковому фондові стає затісно в її стінах, тому в 1997 році для бібліотеки ректором вузу було віддано найкраще і найпросторіше приміщення в інституті. Загальна площа бібліотеки 390,2 м², лише площа читальної зали дорівнює 245 м². Теперішня бібліотека – це цілий комплекс: зала для викладачів та аспірантів, бібліотечно-кодифікаційний центр, абонемент, декілька книгосховищ, і приміщення читальної зали.

Бібліотечний фонд нараховує 187,0 тисяч примірників, з них навчальної літератури – 120,0 тисяч, науково-методичної – 40,0 тисяч, наукової літератури – 18,0 тисяч, художньої літератури – 9,0 тисяч, періодичних видань – 340 назв.

У фондах бібліотеки зібрано також 550 назв (26630 прим.) науково-методичних посібників, що підготовлені викладачами ЗакДУ.

Колектив бібліотеки Закарпатського державного університету. Стоять (зліва направо): Катерина Мовчан, Світлана Кіпа, Олена Цуняк, Марина Голіна, Алла Прислупська. Сидять: Єва Каменська, Марія Медвідь, Олександра Вавіліна.

Бібліотека університету має декілька філій, а саме: м.Ужгород, вул. Українська, 19 (бібліотека природничо-гуманітарного коледжу); м.Ужгород, вул. Дворжака, 49; (бібліотека економічного факультету); м. Іршава, вул. Шкільна, 2.

Сукупний фонд перевищує 220 тисяч примірників книг. Щороку бібліотека витрачає близько 150 тисяч гривень на придбання книг та передплату періодичних видань.

Кількість читачів бібліотеки – близько 5 тисяч. Ними є студенти, викладачі, аспіранти, адміністративні працівники Закарпатського державного університету та Київського університету права ім. В.М. Корецького, а також мешканці міста. Бібліотека гостинно відкриває двері всім, хто бажає нею скористатися. В цьому ми, працівники бібліотеки, бачимо її призначення. Безперешкодний доступ всіх бажаючих до її книжкових фондів є головним в нашій роботі, тому приємно чути гарні відгуки про якість бібліотечного фонду, гарне обслуговування, доброзичливе ставлення до читача.

Затишна читальна зала на 130 місць, декілька ксероксів для ксерокопіювання книг, різноманітні журнали та газети, зала для викладачів та аспірантів, сучасний дизайн приміщень, тематичні виставки книг та картин, зручні меблі, чистота та порядок, високопрофесійне обслуговування читачів – обличчя бібліотеки ЗакДУ. Особливою гордістю бібліотеки став новостворений бібліотечно-інформаційний центр, в якому, крім електронної інформаційно-правової бази, діє електронний каталог бібліотечного фонду, електронні картотеки. В 2004 році в бібліотеці встановлено програмну систему “УФД/Бібліотека”, яка передбачає управління фондами бібліотеки, тематичні каталоги, картотеки, бібліографічну обробку книг, ведення документації.

Автоматизована система бібліотечного обслуговування має суттєві переваги:

- Прискорює швидкий доступ до файлу системи обслуговування читачів, в якому постійно оновлюється інформація про місцезнаходження кожного документа, що є в обігу.
- Здійснює ідентифікацію документів, які повертають читачі.
- Книги, що повертаються читачами, якнайшвидше потрапляють у фонд зберігання, а у бібліотечні файли оперативно вносяться необхідні правки, що відображають зміни у статусі документів.
- Відомості про видані книги і дату видачі аналізуються швидко і якісно, що дає змогу визначити не лише кількісний склад незадоволених читацьких вимог на бібліотечні документи, але й з'ясувати конкретні назви найактуальніших видань для докомплектування.
- Швидко збирає різного роду статистичні дані.
- Виявляє читачів-боржників з метою попередження видачі їм нових документів.

Запровадження нових інформаційних технологій у практику роботи бібліотеки дало змогу підвищити доступ до інформаційних ресурсів, якісно змінити та

підняти на більш високий рівень обслуговування всіх категорій користувачів.

Розпочата робота над введенням штрихкодів книг та електронних читачських квитків, контрольно-захисної системи. Комп'ютеризація скоротить час як на обслуговування читача, так і на пошук потрібної книги.

З відкриттям в інституті відділу дистанційного навчання розроблено систему бібліотечного обслуговування дистанційної освіти. Ще недавно користувачі отримували можливість доступу до бібліотечних фондів лише у стінах самої бібліотеки. Сьогодні для задоволення їхніх інформаційних потреб, завдяки новим технологіям, безпосередня присутність користувачів у стінах бібліотеки не є обов'язковою. На офіційному сайті університету за адресою: www.insteil.uzhorod.ua. відкрито сторінку бібліотеки.

Подальше розширення і збагачення бібліотеки новими документами, наповнення її інформаційної бази, розширення сфери послуг, спрямованих на покращення якості обслуговування користувачів – це сьогоденна робота бібліотеки ЗакДУ.

Бібліотека ЗакДУ – сучасна книгозбірня, яка за 10 років існування стала одним з вагомих культурних, освітніх, науково-інформаційних центрів Закарпаття.

Медвідь М.М.,
директор бібліотеки ЗакДУ

Б59 **Бібліотечна орбіта інформаційного суспільства:** До 60-річчя заснування Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки/ Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; ЗОУНБ; Уклад. Н.Панчук; Від. за вип. Л.Григаш.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2005.- 376 с.: іл.

ISBN 966-7878-88-9

Довідник містить інформацію та аналітичні матеріали про діяльність бібліотек Закарпаття та України протягом 2000–2005 років. Особливу увагу звернуто на висвітлення ролі бібліотек як загальнодоступних інформаційних та просвітницьких закладів культури, їх внеску в розвиток суспільства доби інформатизації. Вміщено довідковий матеріал про основні напрямки діяльності, інформаційний потенціал та послуги провідних бібліотек системи Міністерства культури і туризму України.

Видання збагачене численними фотографіями, дайджестом про діяльність Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки.

Збірник адресований потенційним користувачам бібліотеки, бібліотечним працівникам, студентам та викладачам факультетів бібліотекознавства та інформаційних ресурсів, культурологам та краєзнавцям, всім, хто цікавиться сучасним станом та проблемами бібліотечної справи.

**ББК 78.34(4УКР)
УДК 023(477)**